

ZALECENIE KOMISJI**z dnia 18 czerwca 2019 r.****w sprawie projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu na Węgrzech obejmującego lata 2021–2030**

(2019/C 297/17)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Przepisy rozporządzenia (UE) 2018/1999 zobowiązują każde państwo członkowskie do przedłożenia Komisji projektu swojego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, obejmującego okres od 2021 r. do 2030 r., zgodnie z art. 3 ust. 1 oraz załącznikiem I do tego rozporządzenia. Pierwsze projekty zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu miały zostać przedłożone do dnia 31 grudnia 2018 r.
- (2) Węgry przedłożyły projekt zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w dniu 31 stycznia 2019 r. Przedłożenie tego projektu planu stanowi podstawę i pierwszy etap procedury iteracyjnej z udziałem Komisji i państw członkowskich, służącej finalizacji zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, a następnie ich wdrażaniu.
- (3) Przepisy rozporządzenia (UE) 2018/1999 zobowiązują Komisję do przeprowadzenia oceny projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Komisja dokonała kompleksowej oceny węgierskiego projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, uwzględniając istotne elementy rozporządzenia (UE) 2018/1999. Ocena ta⁽²⁾ jest publikowana wraz z niniejszym zaleceniem. Poniższe zalecenia oparte są na tej ocenie.
- (4) Zalecenia Komisji mogą dotyczyć w szczególności: (i) poziomu ambicji założeń, celów i wkładów służących zbiorczemu osiągnięciu celów unii energetycznej, a zwłaszcza celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej oraz poziomu elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych, który państwa członkowskie zamierzają osiągnąć w 2030 r.; (ii) polityk i środków odnoszących się do celów na szczeblu państw członkowskich i Unii oraz innych polityk i środków o potencjalnym znaczeniu transgranicznym; (iii) wszelkich dodatkowych polityk i środków, które mogą być wymagane w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu; (iv) interakcji między istniejącymi i planowanymi politykami i środkami zapisanymi w zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu oraz spójności tych polityk i środków, w ramach jednego wymiaru i między poszczególnymi wymiarami unii energetycznej.
- (5) Opracowując swoje zalecenia, Komisja uwzględniła, z jednej strony, potrzebę zsumowania określonych, ujętych ilościowo planowanych wkładów wszystkich państw członkowskich, by ocenić poziom ambicji na szczeblu Unii, a z drugiej strony to, że państwo członkowskie musi mieć wystarczająco dużo czasu na należyte rozważenie zaleceń Komisji przed finalizacją zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu.
- (6) Zalecenia Komisji dotyczące poziomu ambicji państw członkowskich w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych zostały opracowane według wzoru podanego w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1999, opartego na obiektywnych kryteriach.

⁽¹⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1.

⁽²⁾ SWD(2019) 267.

- (7) Jeśli chodzi o efektywność energetyczną, zalecenia Komisji opierają się na ocenie poziomu ambicji na szczeblu krajowym, przedstawionego w projekcie zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, w porównaniu ze zbiorowym poziomem wysiłków koniecznych do osiągnięcia celów Unii, uwzględniając, w stosownych przypadkach, informacje dotyczące szczególnych okoliczności krajowych. Ostateczne wkłady krajowe w dziedzinie efektywności energetycznej powinny odzwierciedlać potencjał oszczędności energii racjonalnych pod względem kosztów oraz powinny zostać wsparte solidną długoterminową strategią na rzecz renowacji budynków oraz środkami służącymi realizacji obowiązku oszczędności energii wynikającego z art. 7 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE⁽³⁾. Państwa członkowskie powinny również wykazać, że należycie uwzględniły zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim”, wyjaśniając w szczególności, w jaki sposób efektywność energetyczna przyczyni się do racjonalnej pod względem kosztów realizacji krajowych celów w zakresie konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej, bezpieczeństwa dostaw energii oraz rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego.
- (8) Rozporządzenie w sprawie zarządzania wymaga od państw członkowskich przedstawienia ogólnego przeglądu inwestycji niezbędnych do osiągnięcia założeń, celów i wkładów określonych w zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu, a także ogólnej oceny źródeł tych inwestycji. Krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu powinny zapewnić przejrzystość i przewidywalność polityk i środków krajowych w celu zagwarantowania pewności inwestycji.
- (9) Jednocześnie, w ramach cyklu europejskiego semestru na lata 2018–2019, Komisja położyła silny nacisk na potrzeby inwestycyjne państw członkowskich w zakresie energii i klimatu. Znalazło to odzwierciedlenie w sprawozdaniu krajowym na 2019 r. dotyczącym Węgier⁽⁴⁾ oraz w zaleceniu Komisji dotyczącym zalecenia Rady dla Węgier⁽⁵⁾ w ramach procesu europejskiego semestru. Komisja uwzględniła najnowsze ustalenia i zalecenia wynikające z europejskiego semestru w swojej ocenie projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Zalecenia Komisji uzupełniają najbardziej aktualne zalecenia dla poszczególnych państw wydawane w ramach europejskiego semestru. W swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu państwa członkowskie powinny również zapewnić uwzględnienie najnowszych zaleceń dla poszczególnych państw, wydanych w ramach europejskiego semestru.
- (10) Przepisy rozporządzenia w sprawie zarządzania zobowiązują ponadto wszystkie państwa członkowskie do należytego uwzględnienia wszelkich zaleceń Komisji dotyczących projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, które mają zostać przedłożone do dnia 31 grudnia 2019 r., a jeżeli dane państwo członkowskie nie uwzględni zalecenia lub jego istotnej części, powinno ono przedstawić swoje uzasadnienie i podać je do wiadomości publicznej.
- (11) W stosownych przypadkach państwa członkowskie powinny przekazywać – w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu oraz ich aktualizacjach w późniejszych latach – te same dane, które przekazują do Eurostatu lub do Europejskiej Agencji Środowiska. Zastosowanie tego samego źródła oraz, w miarę dostępności, statystyk europejskich jest również niezbędne do obliczenia poziomu bazowego na potrzeby modelowania i prognoz. Zastosowanie statystyk europejskich umożliwi lepszą porównywalność danych i prognoz wykorzystywanych w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu.
- (12) Wszystkie elementy załącznika I do rozporządzenia (UE) 2018/1999 należy uwzględnić w ostatecznym zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu. W tym kontekście należy dokonać oceny makroekonomicznego wpływu planowanych polityk i środków oraz, w możliwym zakresie, ich wpływu na zdrowie, środowisko, zatrudnienie i kształcenie, umiejętności oraz społeczeństwo. Należy zapewnić udział społeczeństwa i innych zainteresowanych stron w przygotowywaniu ostatecznego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu. Te i inne elementy zostały szczegółowo opisane w dokumencie roboczym służb Komisji publikowanym wraz z niniejszym zaleceniem⁽⁶⁾.
- (13) Chociaż niektóre interakcje polityczne są już uwzględnione w planie na poziomie celów, Węgry powinny dopracować w ostatecznym planie ocenę wzajemnych powiązań między politykami i środkami oraz opisać sposób, w jaki zamierza się podejść do tych kwestii. W szczególności Węgry powinny dopracować kwestię synergii między wymiarami obniżenia emisyjności, bezpieczeństwa energetycznego i rynku wewnętrznego z uwzględnieniem zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”, wyjaśniając, w jaki sposób efektywność energetyczna przyczyni się do racjonalnej pod względem kosztów realizacji krajowych celów w zakresie konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej. Elementy, które należy dalej rozwinąć w ostatecznym planie, to interakcje między wytwarzaniem energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych a propagowaniem elektromobilności i rozwoju sieci. Podobnie, w ostatecznym planie, należy bardziej szczegółowo opisać związek między przewidywanym wzrostem zużycia biomasy w sektorze ogrzewania i chłodzenia a emisjami rozliczonymi i pochłanianymi w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem, jak również wymogami w zakresie zrównoważonego rozwoju. Wreszcie założenia w ramach wymiaru badań naukowych, innowacji i konkurencyjności muszą wspierać planowane działania na rzecz innych wymiarów unii energetycznej.

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

⁽⁴⁾ SWD(2019) 1016 final.

⁽⁵⁾ COM(2019) 517 final z dnia 5 czerwca 2019 r.

⁽⁶⁾ SWD(2019) 267.

- (14) W kontekście ostatecznego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu korzystne byłoby przedstawienie kompleksowej analizy obecnej sytuacji sektora technologii niskoemisyjnych na rynku światowym, uwypuklającej obszary przewagi konkurencyjnej i potencjalne wyzwania oraz wskazującej wymierne cele na przyszłość, a także polityki i środki służące ich osiągnięciu, z uwzględnieniem odpowiednich powiązań z polityką w zakresie przedsiębiorstw i przemysłu. Mógłby on również zyskać dzięki lepszej interakcji z gospodarką o obiegu zamkniętym, podkreślając jej potencjał w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.
- (15) Zalecenia Komisji dla Węgier opierają się na ocenie opracowanego przez Węgry projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, publikowanego wraz z niniejszym zaleceniem (⁷),

NINIEJSZYM ZALECA, ABY WĘGRY PODJĘŁY NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

1. Zwiększenie poziomu ambicji w perspektywie roku 2030 do co najmniej 23 % udziału energii ze źródeł odnawialnych jako wkładu Węgier w realizację unijnego celu w zakresie energii odnawialnej na 2030 r., zgodnie ze wzorem zawartym w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1999. Uwzględnienie w ostatecznym zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu orientacyjnej trajektorii osiągania wszystkich punktów odniesienia wynikających z art. 4 lit. a) ppkt 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999 zgodnie z tym udziałem, ze względu na konieczność zwiększenia wysiłków na rzecz wspólnego osiągnięcia przedmiotowego celu. Przedstawienie szczegółowych i wymiernych polityk i środków, zgodnych z obowiązkami określonymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 (⁸), aby umożliwić terminowe i racjonalne pod względem kosztów osiągnięcie tego wkładu. Zwiększenie poziomu ambicji w sektorze ogrzewania i chłodzenia na potrzeby osiągnięcia orientacyjnego celu zawartego w art. 23 dyrektywy (UE) 2018/2001 oraz zaproponowanie środków służących realizacji określonego w ich planie celu dla transportu, zgodnie z art. 25 dyrektywy (UE) 2018/2001. Dostarczenie dodatkowych informacji na temat konkretnych środków służących zapewnieniu zrównoważonego charakteru dostaw i wykorzystania biomasy w sektorze energetycznym, biorąc pod uwagę istotny wkład biomasy w kontekście całego koszyka energetycznego Węgier, zwłaszcza w sektorze ogrzewania i chłodzenia. Wprowadzenie środków służących przezwyciężeniu obciążenia administracyjnego oraz środków odnoszących się do ram wspomagających prosumpcję energii ze źródeł odnawialnych i społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej, zgodnie z art. 21 i 22 dyrektywy (UE) 2018/2001.
2. Znaczące zwiększenie ambicji odnośnie do ograniczenia zużycia energii – zarówno końcowej, jak i pierwotnej – w 2030 r., mając na uwadze potrzebę zwiększenia wysiłków na rzecz osiągnięcia unijnego celu w zakresie efektywności energetycznej na rok 2030. Zaproponowanie bardziej ambitnych polityk i środków, które przyniosą dodatkowe oszczędności energii do 2030 r. Dokonanie w ostatecznym planie wyraźnego rozróżnienia między istniejącymi a dodatkowymi politykami i środkami oraz przedstawienie bardziej kompleksowej oceny skutków planowanych inicjatyw i lepsze oszacowanie spodziewanych oszczędności energii.
3. Określenie środków wspierających realizację celów w zakresie bezpieczeństwa energetycznego dotyczących dywersyfikacji i zmniejszenia zależności energetycznej, w tym środków zapewniających elastyczność, a także strategii na rzecz zapewnienia długoterminowych dostaw materiałów jądrowych i paliwa jądrowego, w szczególności w perspektywie zwiększenia mocy wytwórczych elektrowni jądrowych.
4. Uszczegółowienie przyszłościowych założeń i celów dotyczących integracji rynku oraz przedstawienie odpowiednich polityk i środków służących ich osiągnięciu. Umożliwienie ponadto operatorom sieci odzyskiwania wszystkich uzasadnionych i faktycznie ponoszonych przez nich kosztów oraz zapewnienie operatorom sieci dostępu do skutecznej procedury odwoławczej względem decyzji regulacyjnych. Określenie strategii i harmonogramu dążenia do ustanowienia w pełni rynkowych cen.
5. Dalsza kwantyfikacja krajowych założeń i celów dotyczących finansowania badań naukowych, innowacji i konkurencyjności, w szczególności w związku z unią energetyczną, które mają być realizowane od chwili obecnej do 2030 r., tak aby można je było łatwo zmierzyć i dostosować pod kątem wsparcia realizacji celów w innych wymiarach ostatecznego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu. Oparcie tych założeń na konkretnych i odpowiednich politykach i środkach, z uwzględnieniem tych, które mają zostać opracowane we współpracy z innymi państwami członkowskimi, takich jak strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych.
6. Kontynuowanie konsultacji z sąsiadującymi państwami członkowskimi oraz współpracy regionalnej w ramach grupy wysokiego szczebla ds. połączeń energetycznych w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej (CESEC) oraz w ramach Grupy Wyszehradzkiej obejmującej Republikę Czeską, Węgry, Polskę i Słowację. Priorytetami kontaktów regionalnych mogą być: dalsza integracja na wewnętrznym rynku energii, obniżenie emisyjności i upowszechnianie odnawialnych źródeł energii, a także badania naukowe, innowacje i konkurencyjność, z uwzględnieniem wspólnych wyzwań i podzielanych założeń. Obejmuje to ocenę wystarczalności systemu, kwestie sprawiedliwej transformacji i zmian w systemie energetycznym niezbędnych do uwzględnienia wyższych udziałów odnawialnych źródeł energii oraz innych przewidywanych zmian, które mogłyby mieć wpływ na elektroenergetyczne połączenia międzysystemowe i handel w regionie.

(⁷) SWD(2019) 267.

(⁸) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

7. Udoskonalenie analizy potrzeb inwestycyjnych, co przedstawiono obecnie w odniesieniu do efektywności energetycznej budynków, odnawialnych źródeł energii i elektromobilności, i poszerzenie jej zakresu o ogólny zarys potrzeb inwestycyjnych pod kątem modernizacji gospodarki poprzez osiągnięcie celów w zakresie energii i klimatu. Przedstawienie ogólnej oceny źródeł tych inwestycji, w tym odpowiedniego finansowania na poziomie krajowym, regionalnym i unijnym. Rozważenie ponadto, jako źródła finansowania, generowania – w sposób racjonalny pod względem kosztów – transferów do innych państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 ^(*).
8. Przedstawienie wykazu wszystkich dotacji w dziedzinie energii, w tym w szczególności w zakresie paliw kopalnych, oraz podjętych działań, jak również planów stopniowego wycofywania tych dotacji.
9. Uzupełnienie analizy interakcji z polityką w zakresie jakości powietrza i emisji do powietrza o więcej informacji ilościowych, z uwzględnieniem przynajmniej wymaganych informacji na temat przewidywanych emisji zanieczyszczeń powietrza w ramach planowanych polityk i środków.
10. Lepsze uwzględnienie aspektów sprawiedliwej i uczciwej transformacji, w szczególności poprzez przedstawienie bardziej szczegółowych informacji na temat wpływu planowanych założeń, a także polityk i środków, na społeczeństwo, zatrudnienie i umiejętności. W szczególności należy zająć się kwestią skutków dla ludności w regionach wysokoemisyjnych i przemysłowych. Dalsze rozwijanie podejścia do kwestii ubóstwa energetycznego, w tym poprzez przedstawienie specjalnej oceny ubóstwa energetycznego zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2018/1999.

Sporządzono w Brukseli dnia 18 czerwca 2019 r.

W imieniu Komisji

Miguel ARIAS CAÑETE

Członek Komisji

^(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych osiąganym przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań w dziedzinie klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 26).